

Ivan Bitanga Šujan

Imotska zmija smija III.

IMOTSKA ZMIJA SMIJA III.

Ivan Bitanga Šujan

maticahrvatska

UHAH

9 789538 555299

Cijena 20 €

7

IVAN BITANGA ŠUJAN

_____

IMOTSKA ZMIJA SMIJA III.

Nakladnik
Udruga hrvatskih aforista i humorista
Sunakladnik
Ogranak Matice hrvatske u Imotskom

Za nakladnika
Mladen Vuković

Urednik
Mladen Vuković

Korice i crtež autora
Augustin Kujundžuć Ago

Fotografije iz privatnih zbirki

Tisak
Booksfactory.hr

ISBN 978-953-8555-29-9

CIP zapis je dostupan u nacionalnom skupnom katalogu knjižničnog sustava Bukinet (katalog.bukinet.hr) pod brojem 991005960406309366.

Ivan Bitanga Šujan

IMOTSKA ZMIJA
SMIJA
III.

Imotski, 2026.

ZMIJSKI LJEKOVITI UGRIZI

Prvim razumnim smijehom (i podsmijehom) stvoren je homo sapiens; i dan danas ga humor hrani i brani da opstane, da ne poludi i vrati se divlji u divljinu. U knjizi nad knjigama, triipoltisućljetnoj Bibliji, smijeh se spominje četrdesetak puta, ovisno o kontekstu zbivanja, ali i o prijevodima izvornog teksta, ali je zanimljivo kako se izrijekom ne navodi da su se Adam i Eva smijali, čak ni u raju, prije negoli su pali u grijeh.

Osmorica od dvanaest Isusovih apostola, koji su pisali 27 novozavjetnih knjiga, spominju da je Isus triput plakao, a ni jednom nije zapisano da se makar gorko zasmijao. Baš ni jednom! Nemoguće je da se Sin Božji, koji je bio i Čovjekom, u svoje prve 32 godine života, prije kalvarijskih dana i mučeničke smrti, nije smijao. A njegove prispodobe, pouke i izreke vrve vedrinom i ironijom. Pa i samo Evanđelje znači - Radosna vijest!

Očito, zaokupljeni brigom da svijetu posvjedoče Kristovu Božju misiju Otkupljenja, evanđelisti nisu stigli zabilježiti ni jednu Kristovu veselu anegdotu, vedri smiješak ili razdraganu pošalicu u trenutcima opuštanja i radosnog druženja s učenicima i pukom... A jamačno da ih je bilo i da su i one dio njegove (nezapisane) baštine koju nam je također nasljedovati. Svi će učenici potvrditi da se pouke i znanja bolje upijaju uz zrnce humora.

Psalam 2,4 navodi da se Gospodin na nebesima smije i posmjehuje! „Lijepa šala i Bogu je draga", kaže naš narod. Kristov rođendan i Uskrs čestitamo svim ljudima

dobre volje. A da bi takvi postali i o(p)stali, treba im i humorni sok, uz hranu, vodu i zrak, kao duhovno pogonsko gorivo, vjera u Božju volju, pa ga u Očenašu molimo „neka bude volja Tvoja".

Ova knjiga koju držite u rukama mali je rezervoar te Božje volje koja nas poziva i kroz dolinu suza ići naprijed, k višim vrijednostima, dubljim spoznajama. Ivan Bitanga Šujan u pet godina ispisuje treći nastavak imotskih anegdota (jer svi uspješni filmovi i knjige imaju svoje nastavke pa makar živjeli na staroj slavi), s novih stotinjak antologijskih pučkih (ne)zgoda koje smo možda već čuli, ali ih je bilo rašta jednom i zapisati. Ovo je vedro evanđelje po Ivanu Šujanovu na ovovjekom zavičajnom jeziku u kojemu se miješaju štokavski standard s materinskom ikavicom. Anegdote (s osobama koje rado pristaju da im se navede ime i prezime, osim onih čiji su „podaci poznati uredništvu") su rođene u slučajnim ili pak namjernim komičnim komentarima svih životnih dogodovština, od težačkih poslova na selu, poroka i poruka ića i pića, sukladno tome posljedičnih nužnih posjeta liječnicima „svake fele", do neizbježnih slatkih i lascivnih dijaloga o „onim stvarima" (zašto li ih zovu „mrsnim" vicevima?). Ove kratke smješice nisu tablete Viagre, nego tekstualne pilule koje će nam pomoći razvedravati obilja oblaka i bez placebo efekta te nam ih valja uzimati svakodnevno, i dogodine opet jer smo sve dementniji.

I dok sam u nevjerojatnoj i nezahvalnoj ulozi da (možda i prvi u svijetu!) recenziram i dio svog teksta u ovoj knjizi, vratimo se naslovu zbirke (bez zbrke) u kojemu

počiva zmija. Možda je nekim nevoljnim i bezvoljnim namrgođenicima to ona đavolska zmija sa stabla spoznaje dobra i zla koja je Evi dala zabranjeno voće (jabuku), ali je sigurnije i ljepše zamisliti da je to ona zmija savijena oko Asklepijeva štapa koja nas iscjeljuje svojim serumom uma, poput stavljanja ljute trave na ljutu ranu. Od 15 vrsta zmija koje obitavaju u Hrvatskoj samo (ili čak!) tri su otrovnice. Šujan svoju šesnaestu, dobrohotnu iz kamena i jezika, uzgaja sve u šesnaest, pa cijepimo se već trećom dozom njezina ugriza vedrine i životnog optimizma!

Mladen Vuković

Pojilo

VOZAČKA

U „ono vrime” vozio Pelvan auto, ali na „crno”, oću kazat nije ima ni vozačke, a osobnu zaboravio.
Zaustavila ga milicija. Oblazi drug milicajac oko auta pa priđe do Pelvana, koji bijaše za volanon. Razgovor vako teče:
- Molim vašu osobnu i vozačku - milicajac će.
- Neman - mirno i bez naročitoga uzbuđenja odgovori Pelvan.
- Nemaš osobne, nemaš vozačke. Pa kako voziš! - opet će milicajac, vidno uzrujan.
- Pa, mislin, za početnika neloše - odgovori Pelvan.

ISPOVID

Došlo vrime uoči Božića. Red je i triba se ispovidit. „Naš čovik" je drža da i on triba obaviti to pa se uputi fratru. Doša k njemu, kleka te mu počeo iznosit svoje grije, to jest svoju muku:

- Oče moj, ja ti vrlo požeđan noću. Ma neću lagat tri, četri puta dižen se iz postelje i pravac konaba i nazad. Kako loše vidin, a i nema svitla, uvik u povratku nešto zakačin i to zaklapa, a ona moja aždaja se probudi pa mi izgovori svako grdilo.

- Bog te pomoga - odgovori fratar - uzmi bidon od pet litara pa ga prija spavanja nalij i metni kraj kreveta pa kad ti se pije nagni i nema ni klapanja ni nikakve buke - predloži fratar.

Gleda ga naš čovik. Zacaklile mu se oči od sriće. Upilji pogled u fratra i zadivljeno reče:

- Eh, šta ti je školovan čovik!

VID

Pričaju mi Ante i Ivica Matković Pićini nikidan u automehaničarskoj radnji u Imotskomu.
Gumin did Antina triba produžit vozačku. Ali kako su to već ozbiljne godine, triba sistematski prigled, a najvažniji je doktur za vid. Vidi doktur, Antina slabo vidi, tako da ga je već u startu otpisa pa mu reče:
- Nisi dobar s vidon, Ante.
- Ma šta mi reče - odvdrati Antina - vidin ko soko.
- Dobro sokole, sad ćemo te malo ispitat.
Iza doktura je bila o zidu obišena velika tabla i na njoj krupna slova od kartuna. Ukumi doktur u najkrupnije slovo te upita Antinu:
- Ajde ti meni reci koje je ovo slovo na tabli!
- Kojoj tabli - odvrati Antina škiljeć.

MATIN LJUBAVNI ŽIVOT

Priča mi Sekul, pijuć jutarnju kavu u ugostiteljskom objektu „Brana“ u Zmijavcin. Nikidan nakon dugo vrimena trevijo dobra poznanika Matu. Sili, piju, razgovaraju o svemu i svačemu, ko zaželili se jedan drugoga. Dođe tema i „oni stvari” pa ga Sekul upita:

- A Mate, kako ti sa svojon Marijon vezano za „one stvari”, ima li išta od toga?

- Između nas more proć freza - odgovori mu kratko i skrušeno Mate.

MIŠ I MAČKA

Oženio se naš Ante i uzejo, nu vraga Šteficu, lipo iz Zagorja. Kaže Sekul (njemu je virovat) da je to bila velika ljubav. Svaki čas padali pusti poljupci. Ona njega zvala:
- Mišu!
- Maco - on nju.
Trajalo to jedno kraće vrime, puka glas da se rastaju. Potom, naravno, seoski komentari do čega dođe od tliko velike ljubavi. Muči Sekul pa na kraju odgovori:
- Zna san ja da to neće dugo jer miš i mačka nikad nisu mogli skupa.

RUNOVIĆKI TRGOVAC

Drža Petar Puljić (Perotić) trgovinu u svojoj kući u prizemlju. Bilo u njoj svake robe, od prehrane do poljoprivredni potrepština.
Sunčano prijepodne, prolitnja doba, u trgovinu ulazi mlada pa upita:
- A, Pere, imaš li umitnoga?
- Gospođo, iman prirodnoga - sa smješkon odvrati Petar.
- Vraže Petre - prozbori mlada, zarumenivši se, i ode priko vrata.

MATE I TAKLJE

Svašta zna Bože (Rajkin čovik). Vako mi kaziva:
Mate u prančioku oštrio taklje. Uvik triba jol za loze jol povrće. Naravno, kakav bi to dan bio da nema pekljanije, a njegova se zvala Mara. Došla i rondža li rondža, zanoveta, prigovara, ništo k'o da se digla na livu nogu (često se na tu dizala).
Ne odgovara Mate ništa. Šuti i oštri taklje. Potrajalo to više od ure, već Mara lipsala, grlo izdalo, jezik onemoća, umorila se, jedva se čuje.
Mate napokon progovori:
- Mare, povuci vojsku, rat si izgubila - te nastavi dalje oštrit taklje, a Mara se ljutito okrene i ode.

POLICIJSKA POSLA

U ono vrime, u Zagrebu se održava seminar za policiju. U toj grupi bio i naš Željko Lešina (Taslaković). Tema: osiguranje mjesta zločina.
Predavač se obrati skupu:
- Dakle, drage kolege, naišli ste u šumi na lešinu čovjeka. Što biste uradili?
I rukom pokaza na Željka, koji se, prozvan, diže te reče:
- Prije svega, tu bi bile dvije lešine!

Željko Lešina Taslaković

PILA

Misto zbivanja Runović. Skupila se braća u zimsko doba i akcija je pilanja drva. Mater, koja je bila sklona „čašici”, šetala je oko kuće zaokupljena sitnin poslin kojin je kratila vrime. Čas bi se pojavila čas nestala.
U jednom trenu nakon stanke, prija nego što će nastavit pilat, upita jedan od braće drugoga:
- Brajo, di je pila?
Kako je mater to čula, a misleć da se odnosi na nju, zavika:
- Šta vas briga. Di san pila, pila, za svoje san pare pila!

PROVJERA

U jednom našem selu, u ono vrime, umro prosvjetni radnik, ugledni član društveno-političke zajednice (kako se tada govorilo). Nije čovik iša u crkvu nit je do vire drža, ali eto za svaki slučaj, njegovi pozvaše fratra da obavi svoje pa šta bude.

Drži fratar govor u sklopu ukopnog obreda te se raspriča o pokojniku biranim ričin, hvaleć ga na sva usta....

Mijo i Željezo bili na sprovodu. Slušaju. Govori Željezo Miji:

- Da nan je otvorit kašetu, vidit je l' to ta čovik?

KAVA

Iza ručka govori Ana:
- Ima li iko za kavu?
- Iman ja, i ne dan - odgovori zet Ante.

OGLASNIK

Perica Lončar prodaje Mercedes. Vozila jedna ruka. Mobitel: 098/702432.

PISMO IZ NJEMAČKE

Draga majko, mislila san ti poslat dvista maraka, ali san već bila zatvorila pismo.

JANJETINA

Priča mi prijatelj Zlatko. Šta moreš čut neg lošu vist. Obolio. Kaže, koliko je janjetine ijo da mu se počela kosa kovrdžat.
Bože, ne daj nikomu!

Uto naiđe ko naručen rodijak Peva, a ja ima nešto za privest na engleski.
Pitan ga:
- Kako bi se na engleskon zva stanovnik Pirovca?
- Piroman - spremno će Peva.

TETAK

Jednon smo ja i tetak radili, i zapane nas dvojicu radit na jednoj mišalici za betun. Salivala se neka ploča. Davno bilo. Tetak je uvik bio „malo veseo". Litnje jutro. Krenili mi revno ma nakon dvi-tri mišalice ona pane (bi će je nismo učvrstili kako triba), a tetak mi reče sporin njegovin karakterističnin glason:
- A, Iko, jesmo je izmorili!
- Jesmo, tetak, di su vaki junaci - odgovorin mu ja.

Sićan se i njegove dogodovšćine u konabi.
Između konabe i kužine bila prigrada od blokova. Tako da se dobro čula zbivanja s obe strane. Jedno jutro po običaju nakrivi tetak u konabu. Odrzat će pilju pečenice, da more popit kap vina. Kako on riže, cvili brokva o kojoj visi pečenica, što tetka, dakako iz kužine, čuje pa progovori:
- Joze, ostavi dici!
- Kad ću, Mare, ja bit dica - odgovori joj tetak i nastavi započetu rađu.

ZDRAVLJE

U razgovoru neki se potuži Juri „Rusovu” da je loša zdravlja te da su mu vrlo rđavi nalazi. Gleda ga Jure, koji je proša sito i rašeto, što se tiče doktura, pa mu uzvrati:
- Ne govori ništa jer je to naspram mom stanju zanemarivo - te doda - da neko pogleda moje nalaze, pita bi kliko ima da je ovi čovik umro?

SAVJET TEŽAČKI

U nedilju iza mise, priča mi rodijak Peva. Neki njegov pajdo bio dobar na motiki pa su ga često zvali, k'o težaka, kopat.
Ma, ima je on pritužbu prema Pevi, bolje reć tražio je savit:
- Sve u redu, ali kad iđen počinit u lad na podne (jer su litnje vrućine nesnošljive i odmor je neophodan), dođu muve i ne mogu se od nji obranit nit mi daju počinit. Dignen se umorniji nego što san se izvrnio počinit.
Peva mu na to uzvrati:
- Slušaj, najbolje bi bilo vako: otiđi pedesetak metara dalje, izvrši veliku nuždu, one će na to, pa se vrati u svoju ladovinu počinit kad bude vakat od toga. I bit će sve u redu.
Učini ovaj kako mu je Peva kaza, ali ga nakon malo vrimena trevi opet pa mu se potuži:
- Napravijo ja kako si reka, ali ništa.
- Kako ništa? - Peva će na to.
- Nisan tek oči sklopio, osićan neko češanje po obrazu. Kad šta? Siguro jedno desetak muva se sjatilo i taru noge o moj obraz. Jeben ti tvoj savit! - povišenin će tonon Pevin pajdo.

PIVAC

Marijan i družina navisili pivca lešat, dakako, u lonac. Kako se u zagrijavanju dosta popilo, u po rađe jedan od kompanjona već ponapit kunja uz šporet, i ljulja se na stolici. Marijan u prolazu dobaci:
- Nu ga, bi će gotov prija pivca!
Nije se dočeka pivac jer po Marijanovin ričin, čak su otpale ručice od lonca uslid temperature, a on osta tvrd.
Te večeri je, dakako, neizostavno bilo i hvaljenje naši vina, na što se citirala i Papičina (živio u Osijeku), koji je za naša vina kaza vako:
- Kad čovik popije dvi, tri čaše vašega vina, mora na glavu nabijat obruče. Eto, taka su vaša vina!

POTRIBA

Kažu, Mara je bila poružna, ali je živila „dinamičan" život. Trevio je Ante (seoski mudrijaš) te se upustiše u razgovor. U jednom času joj Ante reče:
- Moja Mare, ko bi te tako ružnu j...?
- Ne bila ti potriba, Ante moj – odgovori Mara, bez ljutnje, te još doda, znajuć da mu se sin prija par dana oženio:
- Unda, Ante, kako ti nevista?
- Ne znan. Nisan đavla ni zagleda - odgovori joj Ante.

ZABORAVLJENI OBIČAJ

U one dane. Bio je susjed Mirko osebujna osoba, bez ikakve sumnje. I svinjokolja te zime je to potvrdila. Naime, bio je običaj u prosincu da se za tu prigodu sastane desetak ljudi i po komšiluku idu od kuće do kuće klati svinje. Neko privati nogu, neko ga uvati za uši, neko kolje... neko samo pije rakiju. Uglavnon je to bio veseo folklor.
Te zime odluči Mirko da će on to sam obaviti (svinjokolju). Teško izvodivo, ali je tako odlučio i gotovo.
Istra svinju zavezanu konopon iz kućara te je priveza za šljivu isprid kuće, ali je tako sputio da se nije mogla mrdnit te se da na posa. Trajalo to nekoliko sati, on ne baš stručan, svinja skiči, ne znaš ti ko koga tu kolje, muka i gotovo. Nakon par sati, što od junački rana što joj zada Mirko, što od šoka, svinja je krepala, a Mirko onako umoran, sam samcat stojeć uz mrtvu svinju jačin glason se obrati ženi:
- Ive, iznesi der ljudima rakiju.

MOTIKA

Uspuvala se Milica kopajuć u vrtlu iznad kuće. Odložila motiku, iđe čas počinit isprid kuće za stol, di već sidi Mijo.
- Manit je oni ko je izmislio motiku! - kreštavin će glasnon Milica.
- Još je manitiji ko s njon kopa - odvrati Mijo.

Mijo mi još reče u povirenju, kliko se zanila u poljoprivredu, da ga ne bi čudilo da umisto kave počne pit jutri na šćesrce cidokor.

POLJOPRIVREDNA MUKA

Zadnji se godina lako nać u neobranu grožđu.
Evo, i mraz nan „odnio“ lozu, nakon čega ne postoji ni jedan valjan razlog za trizmenost u ovoj godini.

ŠUPLJA ČAŠA

Tàjila Marijanu čaša. Valja kazat po duši, nije je moga prid sobon gledat praznu. Bio taki čovik i gotovo. Kako to često biva kada se priviše uživa u blagodatin vina, završi u svoga doktura.
Govori mu doktur:
- Znan da se dobro ‘raniš, ali šta je priviše, priviše je! Smanji der, brate, to na po litra dnevno. Naravno, Marijan se nije drža uputa i domalo završi kod specijalista na Firulan u Splitu.
Kod specijalista dobije da more trošit dnevno najviše jedan litar.

Vratio se kući, sio za astal, vino prid njin, pa naglas razmišlja:
- Moj mi doktur dâ da mogu po litra. Specijalist litru. To je znači litar i po. Ma nisan ni ja tlika rđa da ne mogu sebe počastit litron vina. To bi ukupno bilo dva i po litra. E, ispod toga i nemamo šta razgovarat - mudro zaključi Marijan.

NARODNO OSLOBODILAČKA

Priča Mirkica kako je jedne prigode Kata Šućurova (znana partizanka) izjavila:
- Kad san ja ošla u partizane, to je bio veliki udarac za Njemce.

DIZANJE

Ko nije zna Markuzu, podvornika u runovićkoj osnovnoj školi! Čovik uvik spreman za šalu, s vrlo bogatin životnin iskustvon, dostojnin odeblje knjige. Ima jedna njegova dogodovština koju san nedavno čujo.

Doša on u nastavnika Mirka Jukića (nešto ga je triba, šta, sad je nebitno). Sunce već debelo poskočilo. Isprid kuće Mirkova supruga učiteljica Ljubica i Markuza je upita priblažavajuć se:

- Di je Mirko, nešto bi ga triba?

- Nema ga još iz sobe. Ne diže mu se - odvrati Ljubica.

- Znan, znan! Neka pojača spizu, pa će sve bit u redu - zaključi Markuza.

NEIMAŠĆINA

Bilo je davno vrime neimešćine. Udala se mlada i malo pomalo u kući se popravilo matrijelano stanje, ma kako to obično biva, ne more u miru pa se poteglo pitanje zasluga za ta pomak na bolje. U žučnoj raspravi nevista se umiša, i da se pohvali svojin doprinoson, povišanin tonon se obrati ukućanin:

- Dok ja nisan došla, niste imali ni krave u kući.

SLAVONIJA

Išla jedna naša (imotska) ekipa meraklija u Vinkovce, nedavno. Domaćin ih uredno ugostio, nema šta. Tu su tamburaši, družina u pjesmi i uživanju, petnestak duša što muški što ženski. Oko nike dobi obrati se Tiho Kupriću:
- Ma nešto mi je na ovin ženskin neobično. K'o da nisu k'o naše, a ne znan šta je.
- Ma i ja san primitio - odgovori Kuprić - i nastaviše pivat i pit. Nakon po ure govori mu Tiho glason punin olakšanja:
- Kad san bolje zagleda ispod oka, otkrio san razliku kume!
- Koju?
- Njijove žene imaju pridnje zube - ushićeno odgovori Tiho.

MILIJUN

Išli ulicon Perta u Australiji Živko (Babić, Grgušić) i jedan njegov prijatelj. Iđu i razgovaraju. Živko u ruci drži sitniš, kovanice i igra se s njima. U jednon trenutku padne mu na asvalt jedan cent. Njegov prijatelj se sage uzet ga, a Živko mu reče:

- Ma šta se saginješ, nije neka vridnost.

- Ovo je poduminta za milijun - odvrati mu prijatelj dižuć kovanicu sa poda.

ZIMA

Priča mi zet Ante. Te godine u Imotskom je bila tako oštra zima da se par ljudi porizalo.

ĐUGUMOVA EKONOMSKA MISAO

U strukturi izvoza
mi najviše uvozimo!

KUĆNI LJUBIMAC

Jedan naš mišćanin drža kućnoga ljubimca. Ni manje ni više nego oposuma. Kaže da je bio skroz naopako.

DOMAĆI ČOVIK

Zove on kuma na vino pa kaže:
- Ako nemaš za čin, evo ja ću pit prvi - te naguzi bukaru.

Puno je godina radio u Njemačkoj. Odlično govori naški.

Posla on pismo iz Njemačke ženi. Došlo pismo, okupili se ukućani, očekujuć da mater pročita šta ćaća piše iz Njemačke. Ona dođe za stol s pismon u ruci, iskazujuć duboko poštovanje prema mužu ričima:
- Niko ga neće pročitat dok on ne dođe.

RIBAR ĐUGUM

Ulovio Đugum u Matici (Vrljici) dosta srdele, ukupno namirio tri kašete. Dakako, s tin izaša na Kamenmost kako bi istu proda. Ma nije prošlo pet minuta naiđoše neki Makarani i sve mu kupiše.

OBRANA

Branio Sekul, Gansterovu (agencija za spajanje parova) djelatnost ovin ričima:
- Ljudi moji, nije to zgodan posa. On pomaže onin kojin ni Bog nije moga pomoć. Unda ima i drugi teškoća. Pola nji umre u transportu, a i ona druga polovica nije dugovita.

VELIKE MISLI

/ŠIŠA JUKIĆ I NJEGOVO VIĐENJE KOMUNIZMA/

Neka su jašili. Neko mora! Ma što su đusali?

ZNANJE IZ KNJIŽEVNOST

Pita profesor Žužul učenika gimnazije, područje književnosti:
- Mijo Mirković?
- Nismo to učili, profesore - odvrati učenik u neznanju.
- Dobro, idemo onda sljedeće pitanje - Mate Balota?
- E, to smo učili - progovori učenik - i to je bilo sve što je kaza u odgovoru.

PARE

Bračni sudruzi Tina i Miro. Oboje čeljad na mistu, ma je Tina nešto rastrošnija te je upanćena njezina sjajna izjava:
- Da nije mene, moj Miro bi još ima para od krizme!

OČI

E šta je sve Mijo doživljava u svojoj krčmi „Zrinski“!
Jedne prigode se trevili Milko (Poštar) i Ljubo (Celić). Svaki ima po jedno zdravo oko.
Govori mu Milko:
- Slušaj, Ljubo, izađi der čas da nešto raspravimo u četri oka!

SVAĐA

Zakrvili se Ante i Mara. Ričmena svađa za anale.
Dodijalo Mari, nakon jedno po ure, pa će Anti:
- Bolon, kako te nije sram, u sri ćeš pakla!
- Neću, neću Mare, tamo su tvoji zauzeli.

NOVO IZ SVIJETA BIZNISA

Došlo vrime i Milica ošla u rodilište.
Mijo i ostala ekipa čekaju rezultat koji i stigoše kao vijest.
Pita Lola (Mijin ćaća):
- Šta je rodila?
- Žensko - odgovori mu Mijo.
- Jebi ga - tugaljivin će glason Lola pa zaključi:
- Džaba je ležala.

POLITIČKA DRAMA

Priča mi prijatelj Ivan Zadro iz Gruda.
Pivala dica (u ono vrime):
- Druže Tito kupi ću ti fiću
A Mercedes Anti Paveliću.
Dakako, odma se strčala milicija i čuvari tadašnjeg sistema. Nastala čitava zbrka. Srića, u tom neredu se pritrevila jedna starica pa je smirivala stvari koliko se moglo, braneć dicu, govoreć dica ko dica, kanite se dice i slično.
Kad je vidila da to izmiče i priti veći nered obrati se milicajcu:
- Ma bolon, budi pametan, pa ko će dici dat tlike pare?

EKSCES NA PLAŽI

U mlade dane, u Omišu, na plaži, čovik iz Grubina (još je živ). Doša se malo okupat. Ma plaža puna zgodni žena. Njemu u moru dođe „slabost“ te mu se okočene „alat“. Već je dugo u moru, kako vanka na plažu, a ručnik mu desetak metara od mora? Šta će i kako će? Al snalažljiv je naš čovik. Priča on dalje.

Dopliva do obale a otolen se potrbuške na laktin dovuka do ručnika pa odanu i pogleda iza sebe.

Ima je šta vidit, kaže:

- Ostala od mora do ručnika brazda, moga si sadit kumpire!

STADO

U ono vrime, u Mijinon gostionici za šankon rasprava. Došlo se do dila kako voli Bog jednu ovcu koja se izgubila pa je nađe, nego čitavo stado koje je na okupu. Sluša to Miljenko pa doda:
- Kakvo je to stado di se ovce gube!

Nakon toga došli temon do nekoga koji je u zatvoru i kako bi ga tribalo pomilovat:
-Šta'š ga pomilovat, k'o da je krava - javi se Miljenko.

KUVANIJA

Isikla ekipa pivca i oće ga lešat. Metnili u lonac vode i čekaju. Svako malo ubodu pinjuron je l' gotov, al ne iđe to baš lako. Postara roba travila. Nakon par sati iđe Marijan provat i opet provjerava pinjuron u kojon je fazi.

- Oće li brzo - pitaju ga nestrpljiva ekipa.

Ma nije se to maklo puno od početka, pa Marijan odgovori:

- Da ga je sastavit, bio bi brži od zeca.

TRIŠNJE

Kuća kraj crkve u Runoviću. Tu stanuje Her i njegovi, ali većinon godine on je u Njemačkoj, di radi na dizalici. Isprid kuće trišnja. Te godine rodila k'o nikad. Obisile se grane do zemlje od uroda. Kad su dozrile, vidio to Mijo i obra trišnju, dok je Her bio u Njemačkoj. Na jesen, kad se Her vratio, dozna da mu je Mijo obra trišnju (brez pitanja) pa ga, kad ga je trevio, priupita:

- Je li, zašto si mi obra trišnju?
- Bile zrile - drhtavin glason odgovori Mijo.

MALONOGOMETNI TURNIR

U drugomu dilu osmoga miseca, kad možđani odu u Zagreb a mišići u Njemačku, trevin Maria Dulića, koji mi prinese sportsku izjavu Neke Puljiza:
- ... ja, kad san igra za Satarluk, nikad nisan igra...

Bila je to sjajna karijera.

LITNJI UGOĐAJ 2025..

Zagrebom promiču leoparda sjene.
Sa istoka se glasaju hijene.

VRAĆANJE VRIMENA

(26. 10. 2025.)

Vratili vrime.

Šteta – samo jedan sat.

KVIZ U PODBABLJU

Trevio san Antu Tecića u ugostiteljskom objektu Brana u Zmijavcima. Uz kavu prikraćujemo vrime pritresajuć sve i svašta. Dođe red i na mobitele k'o temu i kako imaju i dobre i loše strane ko i sve, kako zatupljuju dicu da ne moraju mislit ni trenirat mozak. Vezano za to priča mi Ante , o vrimenu kad baš mobitel i nije bio masovna pojava. Bijaše vrime „one" države. Radnja se događa u osnovnoj školi u Podbablju. Treći razred. Nastavnik bi tio pustit učenika da prođe, dat mu pozitivnu ocjenu, a opet da to izgleda kulturno i elegantno (nakon svih intervencija uže i daljnje rodbine). Bio tada popularan KVIZ pa učitelj osmisli provest namjeru kroz igru kviza. Obrati se učeniku:
- Sada ćemo igrati KVIZA, molim Matu da iziđe. Što Mate i učini, a učitelj na ploči ispisa 7x7 te ispod nadopisa u ponudi dva odgovora: A - 49, a pod B - 53. Zamisli se Mate duboko, pokisa stoji prid pločon te nakon nikog vrimena odgovori:
- Druže, ja bi POLA-POLA.

ZNAK

Polaga Ivan (adresa u uredništvu) vozački ispit. Sumrak je, instruktor uz njega u autu. Vozeć uz put naiđu na osvjetljen znak, prikrižena kašika i pinjur. Upita ga instruktor:

- Kakav je ovo znak?
- Obvezno zaustavljanje - odgovori Ivan.

Milan Ždero Buco

EGZORCIZAM

Trevin Milana Žderu Bucu, meštra za vodu najveće klase (uz Ivana Vodara), u kavani kod Skikca, u Runoviću. Priča kako ga je zvala žena iz sela (u njega podaci), da intervenira poradi kvara vode u njezinoj kući.
Doša on kako je dogovorio te je upita:
- U čemu je problem, gospođo?
- Ma znaš, kad pustin vodu na špini u kužini, sve špine koje su u kući se tresu - odgovori.
Oša Buco provat to što je kazala, ali od navedenog nije se ništa dogodilo. Ponovi opet sve, ništa!
Sijo on za stol u kužinu. Sidi i ona. Tišina. U jednon trenutku obrati joj se Buco:
- Znate šta gospođo, ne triba vami vodoinstalater, nego fratar! - te se diže i ode priko vrata.

MREŽA

Zvoni Miji Grgušiću mobitel. Razgovor:
- Gospodine Babiću, htjeli bismo Vam prodati novu mrežu.
- More - odgovori Mijo te nastavi - koje je veličine okno, triba bi ako imate i parangala?

Mijo Babić Grgušić

NEDILJNO JUTRO

Stojimo isprid crkve u nediljno jutro nas četri, pet vremešniji. Razgovara se, dakako, a teme, nema čega nema. U to vrime pristupi grupi i Karlović (pogrebnik). Čin san ga vidio k'o iz topa mu rekoh:
- Iko, znaš da si mi čovik pri srcu, ali mi nije drago što se vrzmaš oko nas.
- Ma slušaj - Iko će meni - tio ja il ne tio, vi ste moja budućnost.

U grupi je i rodijak Peva te ga u jednon momentu priupitah:
- Kako mi se ti držiš, rodijače?
- Znaš kako. K'o stara guma. Okrpiš je na jednomu mistu, ona izduši na drugomu i tako u krug!
Ko zna di bi nas razgovori dalje odveli da se nije oglaslo zvono za početak mise.

HRVOJE I ŠKOLA

Hrvoje poša u školu. Mater Ana ga svaki dan uredno spremala. Kad bi poša uvik bi upelila:
- Budi dobar, slušaj, uči… Kad bi se vratio iz škole upitala bi uvik kako je bilo, je li umoran, je li gladan i na kraju, koliko je dobio.
Tako mater Ana svaki dan, a odgovor isti: sve je dobro i u redu, a dobio jedinicu.
I tako iz dana u dan odgovor uvik isti. Dodijalo Ani pa će mu ona:
- Ako sutra dobiješ jedinicu, ne dolazi mi kući na oči!
Sutradan Hrvoje se vraća iz škole, a Ana isprid kuće čisti zelje i ništa ga ne pita, k'o da ga i nema.
- Hvaljen Isus - Hrvoje će.
- Navijeke hvaljen - odgovori Ana.
Na to Hrvoje nadoda:
- Evo, ja isto doša.

KATIĆ I TONE

Dva prijatelja Katić i Tone su se uvik šalili. Na svoj, a i na tuđi račun. Jednon u društvu su malo prišli miru i Tone se tako naruga Katiću da ovi nije ima odgovora, nego mu prilipi plesku.
Tone ga dade na sud jer ga je vrlo povridio prid društvon.
Zove sud obadvojicu. Došli. Sud pita Tonu, on kaza kako je bilo, pita Katića, on ponovi isto, i nije bilo spora da je za šalu udilio plesku.
Sud izriče kaznu Katiću od 500 dinara.
Pita sudac ima li ko šta za reć još, našto Katić nadoda da bi on nešto kaza, što mu sudac dopusti.
- Iman ja ovu (misleć na novčanicu) od 1.000 pa da mu dan još jednu s druge strane i da mi ne vraćate kusura - završi Katić.

BOŽIĆNO KIĆENJE

Uoči Božića, Usta i Tičić kitili bor i ispod njega složit jaslice. Dakako, stari je dobri običaj usput okitit i sebe. Dok se trošila čarobna vinska kapljica , prolazilo je i vrime. Kad je sveopće kićenje bilo završeno, u jednom momentu udari Usta u smij i ne more se ustavit.

- Šta se smiješ manitašu? - upita ga Tičić. Usta pod boron, jedva smogavši snage od smija, prston ukumi u jednog pastira, koji je pod rukon nosio bačvu, te kroz smij odgovori:

- Nu ga, kume, ne zna di goni!

GRANICA

Prolaze granicu Borina (Jokulovića) tetka i ćer jon. Kako je ćer bila mamurna, a jutro je, kupi Red Bull, malo će se osvježit i sve će bit OK. Kad su došli na granicu, ćer dade materi limenku Red Bulla da je pridrži dok prođu granicu. Na granici carinik uredno prigleda papire od obe, ugleda u materinoj ruci limenku Red Bulla te joj ćeri reče:
- Sretno i pazite da van baba ne odleti!

OSJEČKA PRIČA

Puno je Runovićana u Osijeku, doseljeni pedesetih pa na ovamo u potrazi za boljim životom.
U davne dane, Papica i Gale šetali u poslijepodnevnim satima šetalištem Korzo u Osijeku. Puno svita, kako je inače bivalo, i ovog je puta bilo na šetalištu. Isprid nji grupa zgodni cura. Govori Gale Papici:
- Nu one crne, kako bi jon ga da!
Kako je bila mala razdaljina, cure u grupi su čule šta je kaza, a ta na koju se odnosilo, okreni se i zagrmi:
- Daj ga svojon materi, Gale Zečev!

GOSPODARENJE

Poznati Imotski boem i osebujan čovjek, Paško Đuzel, koji više na žalost nije s nama, između mnogih sjajnih izjava imao je i ovu:
- Polupijan čovik - uzalud bačene pare!

RAZGOVOR

Priča mi Perica, nelažan čovik, a ja tek zapisujen šta mi govori.

U ono vrime, sedandeseti godina, živilo se skromno te između ostalog nije bilo ni pristojna stambenog prostora. U jednoj obitelji se oženio sin, ali svi su spavali u istoj prostoriji s tin da je ćaća, komu je bilo oko devedeset godina, ima svoju sobu. Za ručkon, oko stola skupila se čeljad i teče razgovor.

Ćaća nameće svoju temu pa govori:

- E, dragi moji, da mi je još poživit tri, četri godine, valjalo bi zlata!

Na to mu odgovori tek oženjen sin:

- Ma ćaća, šta ti je važno nakon tliko proživljeni godina još te tri-četri, a nami bi puno značilo!

PO REDU BEZ REDA

Virujen ja Sekulu, više nego svin skupa u saboru. Kad on nešto kaže unda je to tako i nikako drugačije. Ne more vako i onako, nego uprav. Tako je bilo i u ovom njegovu kazivanju bez dlake na jeziku.

- U Slivnu se ženi čovik, bilo mu oko 37 godina i naša odabranicu, njoj 61. Džaba su ga njegovi odvraćali od toga čina. Upriličili svate. Nazoče činu vinčanja, mater, ćaća i ostala uža i daljnja rodbina. „Mlada“ je dakako tu, i nju mladoženja u naručju unosi u kuću, priko praga (kako je i običaj), a ćaća mu malo veseo (ta svati su) dobaci oslonjen uz kameni zid kuće:

- Da je kako spada, sine, sad bi je l iznosili!

KRIVO VRIME

U žučnoj raspravi sa ženon Anđon Ante ju nevalice obrzda. Inače, nije bio čovik da bi ikoga zlostavlja. Pojavila se sutradan Anđi šljiva ispod oka. Pomodrilo brate, ružno vidit i gotovo. Da nevolja bude gora, valja ić na misu, nedilja je jutro. Šta se mora, mora se! Iđu oni, a prid ulazon u crkvu oveća grupa župljana u iščekivanju mise. Da ne bi mora objašnjavat Anđinu šljivu pod okon, kad su prolazili u crkvu, Ante joj glasnije reče, da mogu svi čut:
- Anđe, Anđe, uvik san ti govorio da ne iđeš u ta doba must kravu!

PARTIJSKA

Ivan Dajak, čovik je u poodmakloj dobi, ma je i te kako vitalan i razgovoričan čovik. Ne more valit, čin voli lov pismu i buće.

Ispriča mi priču o Jakiši iz Ciste, koju bi bila grijota ne pribilježit. Iza Drugog svjetskog rata teško se živilo, ma su vladajuće strukture ostavile prostora za „honorarni“ rad u ulozi špijuna. Tijo ne tijo, Jakiša je tu vidio rješenje te se prijavio u komitet. Ljuta nevolja koja ima svoja pravila. Kako je partija tadašnja imala i špijune koji špijuniraju špijune, domalo pozvaše Jakišu na razgovor. Kolega ga prijavio da se svako jutro kad izlazi iz kuće prikrsti. Šta će sad? Stoji isprid sekretara te skrušeno odgovori:

- Druže sekrataru, to nije istina. Možda tako samo izgleda, jer ja ruku mičen i govorin: Ni livo, ni desno, već pravo u komitet!

Ivan Dajak

MANE I VRLINE

Davno bijaše. Ante kupi sinu Ivanu malo beciklo i iđe ga učit njin upravljat. Ne iđe to baš Ivanu, pada pa se diže, nije da ne bi tijo, ali ne iđe. Džaba je Antina vika da drži ravnotežu. Vidi Ante da triba intervenirat pa ga zagrli i reče:
- Tribaš držat ravnotežu. Jes vidio kad ja pijan dođen kući, ševrljan, ali ne panen. To ti je to.
- A tako - odgovori sin Ivan, i do malo je svlada vožnju.

Ima je, da se razumimo, Ante i vrlina te je, između ostaloga, volio kuvat. Jedne prigode pozva mater na ručak. Ona ga upita:
- Kako je ispalo?
- Di će ispast, čvrsto ja to držin rukan - odgovori Ante.

EVO KAPE NEMA ĆAĆE

- Snalažljiv je naš čovik - govori mi Ivan Dajak. Da nije tako, do sad bi izumro, k'o dinosauri i one velike živine što su aračile zemljon.
Dobro me slušaj.
Bilo lito. Upeklo. Para slabo. U čatrnji ima vode za razladit se, ali upala nika mačka i pluta. Bez vode si mrtav, a tada nije bilo vodovoda ni ovi čuda (kod jednoga moga san vidio špinu sa tri glave, doduše u konabi). Naša se naš čovik u muci, kako ispraznit čatrnju kako bi je opet metnio u funkciju, a ne potrošit pare.
Uzeo ćaćinu kapu (ćaća spava na podne), pa je ubacio u čatrnju i sta nabrajat:
- Evo kape, nema ćaće!
Te to ponovi nekoliko puta. Strčali se susidi, a on i dalje ponovi:
- Evo kape, nema ćaće!
Niko javio vatrogascin, evo ti i nji. Sviraju sirene, brže-bolje postavljaju cijevi te se dadoše na ispunpavanje čatrnje. Obaviše to oni dosta brzo, ali ćaći ni traga. Uto se diže ćaća, vidi nika gužva, a sin dreknu na nj:
- Lezi ćaća, tebe traže!
Na kraju se svi od srca nasmijaše orginalnoj domišljatosti. Dakako, najvažnije da nije bilo žrtava, osim ove mačke što se udušila, i srića da je bilo ono vrime, jer danas bi neko krivično bio gonjen zbog mačke. Manja ti je kazna ubit čovika, nego krivo pogledat mačketinu il ćuku.

TUGARE

Iđemo u Split. Prolazimo Tugare. Pitan ja zeta Antu, koji vozi, zna li otkud ime mistu, ništo mi palo na pamet. Ne zna. E ako mi ne znamo, ko će? Znan ja da to mora bit nika stranjska šema. S obziron da ja iman svoga tumača za krizna stanja, rodijaka Pevu, upitan ga o tomu nakon par dana u kafiću. On se zamisli, zapali jednu pa mi vako kaza:
- Misto Tugare ima bogatu povjest. Nastalo je od dvi riči, a to su TU – što znači dva i GARE – što znači garav, crn, crna. Po momu, ime je to koje bi u prijevodu značilo Dvije crnke (ili garavuše). Datira negdi u sridnjen viku, kad su na ove prostore došle dvi zgodne crnke, a za njima, dakako, navalili muški i eto ti stanovnika. A sridnji vik k'o sridnji vik. Nije se znalo ko koga. Ja tako mislin - mudro zaključi svoje kratko izlaganje rodijak Peva.

ANTE I PRAVAC

Nije Ante bio agresivan, a da je dolazio kući često nakresan, je. Valja iskreno priznat. U jednom takvom dolasku kući, na nj žena Ruža svako grdilo pa mu između ostalog reče:

- Kako te nije stid svaku večer dolazit kući tako nalizan. Ja, da san taka, k..... bi se zaklala!

- Ih, jesi izabrala čvrst i oštar alat! - jedva razumljivo odvrati Ante, vatajuć pravac prema sobi.

MARKOVE LUDORIJE

U ono vrime, naš glavni lik Marko (koji je još među živin) bio je vrlo akltivan u „trećoj smjeni“. Sto vražićaka je pribivalo u njemu. Ma došlo vrime, onemoća, ostario, nije k'o što je bio. Njegovu kuću i susida Matu dilio samo malo viši suvozid. Jedno jutro čuje Mate niko k'o da nabraja. Skoči se na noge lagane i iđe priko suvozida povirit. Ima je što vidit - stoji mu susid Marko, drži se za međunožje i nabraja:

- Jadan ti san ja, di mi umri prija mene - i tako nekoliko puta.

- Ajde, manitašu - dreknu na nj Mate - mislio san šta ti se dogodi. Ne plaši me više svojin ludorijan!

VOZAČ BRUNO

Bijaše sumrak, litnje doba. Selimuša u karioli gonila gudinin spirine i nešto zelenila. U te mire na rikvec je auton izlazio tišljer Bruno. Vrime mu bilo milosno, još se dobro drži, makar je nalupa lipi godina. Malo nepažnje i udari u kariolu. Stade brže-bolje i izađe. Vraća u kariolu šta more, ne bi li umanjio šćetu, te se obrati Selimuši:

- Oprosti Mare, nisan te vidio. Znaš, slab san za unazad - pravda se.

- E, moj Bruno, nisi ti ni za sprida - odvrati mu ona.

BOŽIĆ

Božićni dani bi Jakovu bili najsritniji dani. U komšiluku bi na otvorenom okitili bor, naložili veliku vatru, metnili stol i na nj gomilu ića i pića. Ne bi on toliko crkava za ranon koliko za vinon.

Na nogan mu gumene čizme, večer, veselo društvo na okupu i program teče. Što od vatre, što od vina, Jakova je savladalo po temelju, tako da su ga odnili kući.

Sutradan se pojavljuje na istomu mistu u isto vrime, ali na nozi mu opeklina k'o pleska. Sinoć, kažu, kako je sta uz vatru u gumenin čizman, dio jedne čizme se rastopio i stvorio mu opeklinu.

- Šta ti je to - upita ga Pere.

- Ne znan - Jakov će - more bit od ćika.

- Od ćika kažeš - Pere će - ne bi ti bio tliki plik ni da si pušio kureljicu!

ADOLF

Osandeseti godina Pere Lubina Muškić krstio sina. Uša u matični ured, ka što je i običaj. Između ostaloga, matičar ga pita:
- Kako ćete ime dati sinu?
- Adolf - Pere će.
- Druže, to je naš neprijatelj! - matičar će uzrujano.
- Ako je vaš, moj nije - zaključi Pere razgovor, i osta Adolf, a mi ga od milja zovemo Ado.

ZLOSTAVLJAČ

U one dane.
Iko Lubina Gerić, jedan od nezaboravni likova pokojne „Vodogradnje“. Humorni čovik, sklon čašici. Kako je bio tanka života, kad popije, bacalo bi ga u junaštva. Ostalo mi u sićanju jedna prigoda, koju mi je kaziva, kad je bio u cure na silu, doša njezin ćaća i pita ga čiji je, a on mu kaza. Kako je mala sridina i svak svakoga zna, ovi mu odvrati:
- U brdu si tanak, a u polju te i nema. (Aludirajuć na vlasništvo nad zemljon, koja je tada bila k'o suvo zlato.) Tako mu je silo završilo i prija nego što je počelo.

Ima je on sa ženon Maron često sukobe zbog čašice. Doznali ovi iz firme za to, i kad se sutradan pojavio na poslu, niko s njin neće ni riči. Dodijalo njemu što ga tretiraju k'o zlostavljača pa u jednon momentu se izdera:
-Ja zlostavljač, a mene niko da pita zašto meni gubice trnu!

VLAGA

Doktor, profesor, mag svih daskarsko-parketarsko-drvni djelatnosti, gospodin Marko Babić „Dalerić“, na poziv gospođe (adresa u uredništvu), dolazi u njen stan di se, uslijed prodiranja vode, parketi odvojiše od podloge. Razgovor teče vako:

Gospođa:

- Evo vidiš, vlaga, i to se diglo!

Marko:

- Neće se on dić gospođo, ako nema vlage - doda, podlo se smiješeeć.

MITO

Te godine, u lito Iko je završio u bolnici u Splitu, na Firulan. Operacija, i sve što iđe uz to. Vala Bogu, prošlo u redu i kad se on malo okoverma, govori svomu prijatelju Stipi:
- Valja mi je zlata „oni“ doktur, odnio bi mu štogod da se počasti. Ponit ću pršut i pletaru od deset litara vina.
Pogleda ga Stipe, koji je zna da te godine njegovo vino nije sličilo vinu, čak su ga zadirkivali da je ekološka zamina za Radazin, otrov, pa mu odgovori:
- Pršut ponesi obavezno. Vino, ni slučajno, jer čovik nan opet more tribat!

JOZE I VINO

Ima je Joze problema s cugon. Bolje kazat - vinon. Ka šta obično bude, završi kod svog doktura. Doktur mu vako upeli:
- Obavezno smanji vino, pa se vidimo za dva miseca!

Eto ti njega nakon dva miseca u doktura. Prvo ga odma upita doktur:
- Pa Joze, jes smanjio?
- Jesan, moj dokture priličito. Bačva je bila od dva barila, a sad je u njoj jedno tri prsta ostalo!

IZVLAČENJE KRIŽA

Prije samog čina izvlačenja nositelja kriza u procesiji na Veliki petak, side u crkvi Boro Jokulov, Željko Taslaković i njegov brat Mate (zagrebački).
Kaže Mate Bori:
- Ako neko od nas dvojice braće izvuče križ, kod Željka je čast!
Mate je izvuka mali križ, ali čast je bila kod Željka, i dušu ne grišit, ničega nije manjkalo. Svega bijaše u izobilju. Tako je i najbolje jer Mate se ne snalazi najbolje u zavičaju. Već dugo živi u Zagrebu, pa kada dolazi s obitelji par puta godišnje Željko ima običaj kazat:
- Ovi dana će doći moji Čehi.

NESREĆKOVIĆ

Ma nikako na zelenu granu. Bio on u Domovinskom ratu, od početka do kraja. Hvala Bogu, osta živ. Ništa po toj osnovi nije kapitalizira. Bilo uvik prišniji, ovi što nisu nigdi bili. Kaže on meni:

- Nije me pratila srića ni kad san iša i u gostionicu. Jedne prigode padala kiša, kod ulazni vrata ostavljan kišobran i ulazin. Svi me pozdravljaju, nema šta, glasno „Hvaljen Isus“, al kad san odlazio, za jednu uru, moga kišobrana nigdi.

GRUNT

Ričice. Umro ćaća. Mate, jedini nasljednik, nije baš bio u glavi „centriran“, mada je ima i dobri osobina, vridan, pošten...
Ostavinska rasprava. Pita sudac:
- Koliko na ćaći ima zemlje, Mate?
- Dva, dva i po kubika po prilici - odgovori Mate.

POROD

Došlo vrime i Milica ošla u rodilište.
Mijo i ostala ekipa čekaju rezultat koji i stigoše kao vijest.
Pita Lola (Mijin ćaća):
- Šta je rodila?
- Žensko- odgovori mu Mijo.
- Jebi ga - tugaljivin će glason Lola pa zaključi - Džaba je ležala!

PAZAR

Tuži se Sekul kakvo je došlo vrime. Nikakvo! Međuljudski odnosi - nula. Posebno među najbližin, braćon i sestran. Da bi to slikovito dočara, ovako reče:

- Danas, kad bi s braton išli na pazar, u devedeset posto slučajeva ne bi ga vratili!

Marijan Gudelj Sekul

UDARAC

Stipe je živi svidok. Davno bijaše. Mala kužina u živopisnom komšiluku u Runoviću. Zimsko doba, na plafonu grede. Mlada majka drži maloga sina od par godina na ramenin i lagano se vrti i pleše dok radio svira. U jednom momentu u toj vrtnji udari mali glavon o gredu i stade plakat.

Kako mu mater nije primijetila da je udario glavon o gredu, a plače, spusti ga s ramena u naručje te ga stade umirivat:

- Ne plači! Ne plači! Nije mami ništa!

Stipe Babić Ćaća

ZDRAVLJE

Sedandeset i neka bijaše. Radio Antoš u Njemačkoj, i nedugo nakon toga završi u mirovini. Nekako smuva, pokrio papirin... danas bi rekli, snaša se. Dakako, u pitanju je bila invalidska mirovina. Ma, nakon nekoliko godina dobio pismo iz njemačkog mirovinskog. Zovu ga na liječničku kontrolu. Kad je Antoš razoputio zašto ga zovu, zaajmeka iz sveg glasa:

- Ajme meni, šta ću ako me nađu zdrava?!

ODAJ DI TE JE VOLJA

Radili u Bosni Mili i Mario Caklar. Svaki dan ručavali u istoj gostionici. Mili je tijekom ručka pio gemište, jedan po jedan, ali ako mu nije doneseno odma, eto neroze. Služila neka, Bože te sačuvaj, uvik jon tribalo rukan mavat da dođe, nikako je dočekat. Trajalo to tri dana, vidi Mili ona se ne „popravlja“. Četvrti dan, kad je došla vidit šta će ručat, odaberu oni šta će ist, a Mili jon reče:
- I dvi litre vina i mineralne, pa ti odaj di te je volja!

KNJIŠKI ČOVIK

Malo je ljudi u svitu knjige ostavilo trag k'o Mladen Vuković, bilo da je bio urednik, recenzent, pjesnik, humorist, aforističar, predstavljač... U nebrojeno je knjiga ostavio pečat, u ovoj ili onoj ulozi. Poradi toga i bezbroj drugi dragi razloga, veliko mi je zadovoljstvo što je ustupio ove humorne zapise vezane za njegova ćaću, zvanog Periša, koje evo donosin:

Dragica, Mladen i Petar (Periša) Vuković, 1966.

PERIŠINA PERUŠINA

Život svakog našeg čovjeka obilježi niz vedrih (ne)zgoda i doskočica kojih se njihovi junaci često sjećaju, prepričavaju u dragom društvu, osvježavaju u vrelim veselicama, griju se njihovom toplinom u teškim i tmurnim prilikama. Neke od njih obilježe čovjeka za cijeli život, po njoj dobiju nadimak koji nose i njegovi unuci. Sve to veselo blago naše pučke duše valja zabilježiti i sačuvati od neumitnog zaborava. Zapisujem nekoliko zgoda mog oca Petra Vukovića pok. Ante (1924. - 2007.).
Danas voza svoje „kirije" po nebesima. Bio je krupan, visok oko 190 centimetara, dugih noga pa su ga u mladosti vršnjaci zvali Nogalo. Kasnije je svima postao znan po nadimku Periša. Ni dana nije odradio u državnoj ili društvenoj firmi, imao je obrt autoprijevoznika, promijenivši u karijeri više vrsta kamiona, otišavši u mirovinu vozeći kamion Mercedes 1620. Evo nekoliko njegovih zgoda.

*

Kao mladić radio je u očevoj mlinici ispod Opačca na Vrljici, koja je dobro radila uoči i za vrijeme Drugog svjetskog rata, a onda su je komunističke vlasti srušile 1947. godine. Prvi koji su dolazili da im se samelje pšenica ili kukuruz, navodno nisu bili sretni kad bi zatekli da je u smjeni mladi Petar. Jer imao je iznimno velike ruke, pa kad bi uzimao ujam iz vreće samljevenog brašna, zagrabio bi u pregršt svojih šaka gotovo cijelu zovnicu.

*

Djed sa starijim sinovima Ivanom i Jakovom imao je kasnije kovačnicu u Imotskom, u kojoj je pomagao i najmlađi Petar. Kad bi odradio svoju satnicu puhanja mijeha u vignju, povukao bi se u štagalj, malu izbu u kojoj je od dijelova razvaljenog ratnog kamiona, nabavljenog u mostarskom otpadu, sastavljao novi kamiončić. Svi su to gledali s podsmijehom: - Neka se mali zabavlja, kad baš hoće!
No, nakon nekoliko mjeseci rada, taj je kamion uspio i upaliti motor! Što sad? I jeftinije je bilo srušiti vrata te male prostorije i izvesti auto van, negoli ga rastavljati.

*

Vozio je polovne kamione Chlochner, Magirus, Mercedes, koje je stalno trebalo popravljati, pa je bio sam svoj majstor, uvijek govoreći da „cijeli svijet stoji o žici". Zato je u garaži slagao nove ili još starije rezervne dijelove, ako mu zatrebaju, pa su mu kolege govorili: - Ako rezervnog dijela za auto nema u Periše, onda pravac u Njemačku.

*

Jedan kolega šofer pita Perišu kako mu sinovi pomažu i koliko se razumiju u mehaničarski posao. On odgovori:
- Mlađi Marin je dobar, a Mladen? Ništa! Ne zna rastaviti getribu!

*

Sam je lopatom utovarao pijesak (pržinu) u Turjacima i vozio po cijeloj Imotskoj krajini, gdje su ljudi gradili nove ili dograđivali stare kamene kuće. Dok nije bilo asfalta, događalo se da na putu do Splita na kamionu i dvaput montira i stavlja „bajlage" na gume koje bi pukle na lošim cestama. Nažalost, nije doživio da se provoza autocestom Dalmatina.
Za ljetnih vrućina svratio bi usput u pokoju gostionicu osvježiti se, jednom u žurbi naruči pivo, a konobar ga priupita:
- S pjenom ili bez pjene?
- Donesi mi u čaši!

*

Kad je bilo posla, radio bi i po dvije-tri smjene, čeko cijele dane i noći na utovar u tvornici cementa u Omišu. Mazao je oči kapulom da ne bi zaspao. Jeo bi kad bi i što bi stigao pa nije čudno da je imao čir na dvanaestercu, izbjegavao vruće i hladno iće i piće. Kad bi svratio doma, a ručak ne bi bio gotov, na brzinu bi iz lonca sa špakera nadušak popio litru-dvije varenike i odmah vozio dalje!
Tako jednom zgodom, vraćajući se iz Mostara s natovarenim kamionom, da ne bi zaspao, svrati u jednu birtiju i naruči kavu. Konobar mu donese tursku kavu u džezvi, s kockama šećera. Periša u žurbi naiskap, gotovo s nogu, popije kavu i hoće platiti, a konobar će:
- Vala, kad ne znaš meračiti, ne trebaš ni platiti!

*

Na svakom komadu gume ili željeza u garaži bio je zavezan komadić papira, koji ga je podsjećao za koji je to automobil, gdje je nabavljen, koliko je star... Na jednoj brokvi ništa ne visi, sam papirić! Kad su znatiželjni posjetitelji garaže provjerili papirić, na njemu je pisalo: „Pila, posudio je Antuki, još je nije vratio, ne će je više dobiti!" (I ova je anegdota spomenuta u reportaži u HTV-ovoj emisiji *Globalno sijelo*.)

*

Oženio sin Marin nevjestu Ljubu koja je rođena u Australiji. Došli oni prve godine pomoći u berbi, i u vinogradu, gdje je u jednom redu manjkalo nekoliko loza, supruga Dragica posadila rajčicu. Kad je nevjesta, berući grožđe, odjednom ugledala rajčice, poviče Marinu na engleskom jeziku:
- Look! Look! (Znači: Pogledaj!, čita se: „luk".)
A Periša to čuo pa će:
- Nevista, nije to luk, to je pomidora, rajčica!

M. V.

JOŠ DVIJE LJOLJINE

Nije Mladen zaboravio ni humorne likove svoji rodni Grubina, te mi kaza dvi situacije vezane za poznatog grubinskog šaljivdžiju Stipu Jonjića „Ljolju“.

*

- Kopaš li, Ljolja, u Kovragan?
- Nisan, nego u cipelan!

*

Jedne zimske noći nakon sila u Ljoljinoj kući, razišli se prijatelji, po snigu ošli svojin kućan.Kako su in čizme bile pošjolane automobilskin guman, gledajuć u jutro čudne tragove po skalinin Ljolja će:
- Oj, Ivane sine, čije li je auto išlo niz naše skaline!

M. V.

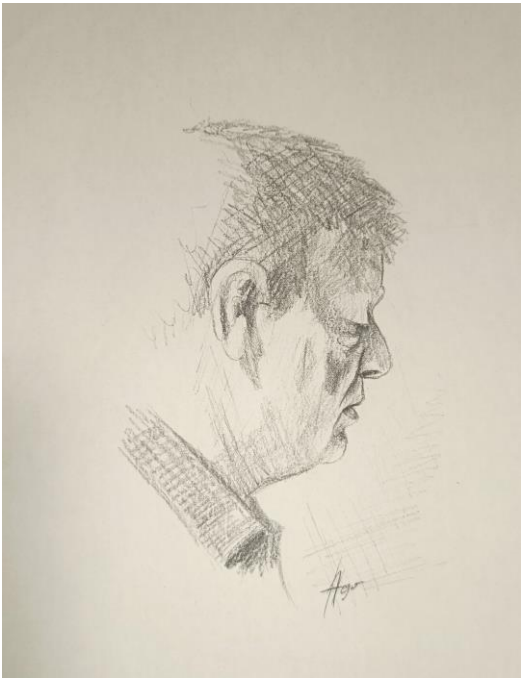

RJEČNIK MANJE POZNATIH RIJEČI I LOKALIZAMA

bajlag - gumeni podmetak na mjestu gdje je pukla guma kotača
cuga - piće, alkohol
grditi - ukoriti
grunt - zemlja, posjed
kartun - karton papira
kratiti – prikraćivati
kureljica - drvenasti ostatak kukuruznog klipa kada se òmane (omandža, odrubi zrnje)
kužina - kuhinja
mavati - mahati
obrzdati - udariti
okovermati - oporaviti
pajdo - prijatelj
pilja - komadić
privisiti - staviti kuhati
rađa - posa
razoputiti - razumjeti, razmrsiti
ričmeno - riječima
rikvec - nazad, natrag, rikverc
skičiti - vrištiti, glasati se
špina - slavina
taklja - tanji kolčić koji se stavlja uz biljku te priveže, za čuvanje od nevremena (vjetra....)
tišljer - tesar, stolar
trevijo - susreo
vakat - vrijeme

zaklapati - zalupati, napraviti buku
smuvati - smutiti
ukumiti - pokazati
upeliti - ukazati, naglasiti
u te mire - u to vrijeme

BILJEŠKA O AUTORU

Ivan Bitanga Šujan rođen je 29. 3. 1959. u Imotskom. Objavio je šesnaest zbirki pjesama i ovo mu je treća knjiga pučkih anegdota i humora.

KAZALO

ZMIJSKI LJEKOVITI UGRIZ (Mladen Vuković) 5

VOZAČKA 9
ISPOVID 10
VID 11
MATIN LJUBAVNI ŽIVOT 12
MIŠ I MAČKA 13
RUNOVIĆKI TRGOVAC 14
MATE I TAKLJE 15
POLICIJSKA POSLA 16
PILA 18
PROVJERA 19
KAVA 20
OGLASNIK 20
PISMO IZ NJEMAČKE 20
JANJETINA 21
TETAK 22
ZDRAVLJE 23
SAVJET TEŽAČKI 24
PIVAC 25
POTRIBA 26
ZABORAVLJENI OBIČAJ 27
MOTIKA 28
POLJOPRIVREDNA MUKA 29
ŠUPLJA ČAŠA 30
NARODNO OSLOBODILAČKA 31
DIZANJE 32
NEIMAŠĆINA 33
SLAVONIJA 34
MILIJUN 35

ZIMA 36
ĐUGUMOVA EKONOMSKA MISAO 36
KUĆNI LJUBIMAC 36
DOMAĆI ČOVIK 37
RIBAR ĐUGUM 38
OBRANA 39
VELIKE MISLI 40
ZNANJE IZ KNJIŽEVNOST 41
PARE 42
OČI 43
SVAĐA 44
NOVO IZ SVIJETA BIZNISA 45
POLITIČKA DRAMA 46
EKSCES NA PLAŽI 47
STADO 48
KUVANIJA 49
TRIŠNJE 50
MALONOGOMETNI TURNIR 51
LITNJI UGOĐAJ 2025. 52
VRAĆANJE VRIMENA 53
KVIZ U PODBABLJU 54
ZNAK 55
EGZORCIZAM 57
MREŽA 58
NEDILJNO JUTRO 60
HRVOJE I ŠKOLA 61
KATIĆ I TONE 62
BOŽIĆNO KIĆENJE 63
GRANICA 64
OSJEČKA PRIČA 65
GOSPODARENJE 66
RAZGOVOR 67

PO REDU BEZ REDA 68
KRIVO VRIME 69
PARTIJSKA 70
MANE I VRLINE 72
EVO KAPE NEMA ĆAĆE 73
TUGARE 74
ANTE I PRAVAC 75
MARKOVE LUDORIJE 76
VOZAČ BRUNO 77
BOŽIĆ 78
ADOLF 79
ZLOSTAVLJAČ 80
VLAGA 81
MITO 82
JOZE I VINO 83
IZVLAČENJE KRIŽA 84
NESREĆKOVIĆ 85
GRUNT 86
POROD 87
PAZAR 88
UDARAC 90
ZDRAVLJE 92
ODAJ DI TE JE VOLJA 93
KNJIŠKI ČOVIK 94
PERIŠINA PERUŠINA 95
JOŠ DVIJE LJOLJINE 99

RJEČNIK MANJE POZNATIH RIJEČI I LOKALIZAMA 101
BILJEŠKA O AUTORU 103

ZAHVALJUJEMO DONATORIMA

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

M OPĆINA RUNOVIĆ

HRVATSKA · RUNOVIĆ · MIJUKIĆ PROM · SUŠIONICA MESA

Ovlašteni servis PHILIPS GRUNDIG SONY LG Hisense VIVAX TCL KIKI TV SERVIS KIKI Authorized service

ALTO KRVAVICA

JERKOVIĆ

GRADINA MONT d.o.o.

PRVI TREPTAC

LINEA PLENA j.d.o.o.

AMPEL d.o.o.
za inženjerske usluge
Dinka Šimunovića 14, 21 000 Split

IT&T

Saša Miškulin, univ. dipl. inž. el.
direktor

IT&T d.o.o.
Fra R. Rudeža 1. IMOTSKI
OIB: 12040248120
e: sasa.miskulin@itit.hr
m: +385 99 30 68 028